

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

IV. Thau Samariticum [...], Ezechieli memoratum, crucis Christi symbolum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

rit & invenit, aspernemur, vel aliorum pro libitu stectamus. Nam cui persuaserit Theodorus, casu factum, ut quæ metaphoricè dixerat Pfaltes, ea *χρῆσά λείπει* pedum manuumque Christi fissionem, nec non dirum illud ac triste spectaculum, quod de cruce pendens Jesus præbuit, ac vestium quoque ipsius partitionem forte factam accurate referrent? Sed hunc Pfalmum nos supra jam satis excussimus.

Supr. Propos.
9. cap. 123.
Thau Sama-
ritæ cum sur-
pedit, Eze-
chielis memo-
ratum, cru-
cis Christi
symbolum.

IV. Crucis Christi non rudem aliquam & obscuram informationem, sed expressam effigiem dedit Ezechiel, seu potius apud Ezechielem Deus ipse, cum piorum hominum frontes signari iussit litera Thau; interfici vero eos qui ea notati non essent. Hoc tempore præcis elementis Samariticis Ebraei utebantur; Samaritæ vero literas singulas multiplici forma depingebant. Et Thau quidem, quæ postrema erat, præter alias formas, crucis speciem obtinebat; non ejus duntaxat, in qua lignum transversum sustinet stipes arrectarius, sed alterius etiam quæ *χρῆσά* est, sive decussata.

Scalig. in Euf.
Chron.

Utramque crucis formam habet litera Thau in vetustis Ebraeorum siclis, qui servantur in eruditorum loculis, & in illorum libris pinguntur. Unde à Scaligeri animadversione defenditur Origenes, qui hoc Ezechielis testimonium exponens, accepisse se scribit ab Ebraeo quodam, Christi doctrinam amplexo, in antiquis elementis Ebraeorum Thau formam crucis habere. Antiqua elementa appellat, *ἀρχαία στοιχία*, Samariticas literas, quas ab Ebraicis recentioribus, seu potius Babylonicis, quibus post Babylonicam captivitatem uti cœperunt Judæi, accurate distinguit his verbis, quæ è veteri Catena in Pfalmos excerpimus: *καὶ ἐν τοῖς ἀρχαίοις ἵψ ἀντιγράφων ἰβραϊστικῶς ἀρχαίοις χαρακασί χαρακίαι, ἀλλ' ἔχῃ τοῖς νῦν. Οὗτοι γὰρ τῶν ἰσραὴλ ἱερέων χαρακίαι, καὶ τῶν ἀγγελοποιῶν.* Et in accuratioribus exemplaribus scriptum est vetustis literis Ebraicis, non hodiernis. Narrant enim Esdræ post Captivitatem aliis esse usum.

Hier. in Ezech.
7. 4.

Hieronymus Thau Ezechielis perfectam in viris gementibus & dolentibus scientiam demonstrare suspicatur; conjectura ducta à voce *תהו*, quæ perfectum sonat; vel notari observationem Legis, quæ *תהו* dicitur: quam expositionem Ebraei adscribit. Tum subjicit: *Et ut ad nostra veniamus, antiquis Ebraeorum literis, quibus usque hodie utuntur Samaritani, extrema Thau litera crucis habet similitudinem, quæ in Christianorum frontibus pingitur, & frequenti manus inscriptione signatur.* At cum Origeni & Hieronymo fidem detrahere nititur Scaliger, audacter facit & inconsulte: audacius etiam, cum ad siclos provocat, qui præcipitem ipsius temeritatem arguunt, & Origeni ac Hieronymo faciunt fidem. Probabile quidem est post Christi mortem Samaritas, subdolanam gentem, ut Christianorum causam hoc Ezechielis testimonio nudarent, litteræ Thau figuram *καυεσθῆ* rarissime usurpassè; alias vero literæ ejusdem formas in libris suis adhibuisse. Itaque in Grammaticis libris Samaritarum, quos consuluerat Scaliger, unica fuit forma literæ Thau, à crucis signo diversâ. Verum qui vel R. Azariam, vel Angelum è Roccha adiverit, & in consilium adhibuerit, Scaligeri errorem deprehendet. Potro non apud Samaritas solum, & veteres Ebraeos, sed ipsos etiam Pænos, proindeque & Tyrios; apud Æthiopes quoque; necnon & apud Græcos & Latinos, Thau caret illo vertice supra lignum transversum eminente, in quo *αἴνα*, sive titulus noxii scribebatur; quem verticem Thau aliarum gentium retinet. Quamquam & in veteribus Græcorum libris & inscriptionibus nonnullis, Thau cum apice nonnunquam visitur. Apud Coptos Dau simile est Thau Græci sine apice; sed penultima litera quæ est Dei, prorsus similis est Æthiopici & Samaritici Thau, quod verticem gerit. Quamobrem & Salebdei nominari aunt, hoc est, *Dei cruciforme*. Crucem enim *Saleb* appellant. Ergo Copti Dau suum habuere à Macedonibus Alexandrinis; at Dei litera videtur esse Ægyptiacæ originis. Utcunque est, ex hac dissertatione colligimus singulas has gentes apud quas præcipue Christi doctrina propagata est, in literis suis reperire, unde vaticinium Ezechielis Christi crucem prænuntiare comprobetur.

Cypr. libr. 2.
Tertim. adv.
Jud. cap. 22.
Math. 24. 30.
Apoc. 9. 4.

Scio plerosque *תהו* Ezechielis, non Thau literam, sed *signum* interpretari. Sic Septuaginta, & Jonathan; sic Syrus, & Arabs; sic Aquila, & Symmachus, juxta Hieronymi testimonium. Sic Cyprianus: *Apud Ezechielem, inquit, dicit Deus, Notabis signum super frontes virorum.* Rursum: *Omnem autem super quem signum scriptum est. Matthæus quoque Ezechielem respexisse videtur, cum diceret: Et tunc parebit signum Filii hominis in calo.* Apertissime vero Johannes in Apocalypsi: *Et præceptum est illis ne laderent saxum terra, neque omne viride, neque omnem arborem; nisi tantum homines, qui non habent signum Dei in frontibus suis.* Verum aliter Theodotion, qui literam Ebraicam Thau expressit, teste Hieronymo: quod & ab Aquila factum docet Origenes; cujus verba representat Romana editio Scripturæ sacræ. Tertullianus quoque Thau reddidit, vel, quod potius reor, in veteri interpretatione Latina sic redditum exscripsit; at Samariticæ linguæ imperitus Tau Græcum, & T Latinum ab Eze-

Hier. in Ezech.
7. 4.
Tertull. adv.
Jud. cap. 11.

ehiele praefignari censuit. Ipsa est enim, inquit, littera Gracorum Tau, nostra autem T species crucis, quam portendebat futuram in frontibus nostris, apud veram & Catholicam Jerusalem. Atqui vetus illa Latina interpretatio, unde haec sumit Tertullianus, excusa erat ad editionem Septuaginta Senum. Quamobrem facile ducor ad suspicandum, pro eo quod apud illos vulgo legitur: *ἔτι ἡ πύλας ἐφ' ἧς ἐστὶ τὸ ὄνομα, μὴ ἐξήματα*, legendum esse: *ἔτι δὲ πύλας ἐφ' οὓς ἐστὶ τὸ ὄνομα*. Proindeque & paulo superius emendandum erit: *ἡ δὲ τὸ ὄνομα ἐστὶ τὰ μύστηρα τῆς ἀνδρῶν τῆς ὑπερβαλλόντων*. Quod ad Matthæum & Johannem attinet, propositum non habuerunt ipsa Ezechielis verba rependere, sed ad sententiam tantum alluserunt.

Tertull. adv. Marc. libr. 3. cap. 22.

V. Postrema illa duo, quae Zacharias suppeditavit oracula, in Christo Jesu completa esse, ultima Propheta hujus capita, si simul spectentur, manifestum facient. Nam si ab eo undecimi capitis ordiamur loco, in quo venditionem Jesu praedictam esse proxime ostendimus, statim subest Judæ & Israëlitis disjunctio, quae notat sanguineorum dissociationem per Christum praedictam & factam, his ipsius capessentibus doctrinam, illis Moysis, istis Ethnicorum instituta sectantibus. Unde sic Jesus ipse de se: *Putatis quia pacem veni dare in terram? non, dico vobis, sed separationem: erunt enim ex hoc quingue in domo una divisi; tres in duos, & duo in tres dividuntur; pater in filium, & filius in patrem suum; mater in filiam, & filia in matrem; socrus in nurum suam, & nurus in socrum suam*. Tum objurgat pastores nequam Zacharias, quemadmodum & Jesus decimo Johannis capite. Ecclesiae deinde victorias spondet, hostibus vero Ecclesiae certum minatur exitium. His subnectitur missio Spiritus sancti, de qua luculenter agemus infra. Explicat postmodum Christi Jesu supplicium: *Et aspicient ad me quem confixerunt, & plangent eum planctu quasi super unigenitum, & dolebunt super eum, ut doleri solet in morte primogeniti*. In Christum Jesum quadrare istud tradit Johannes decimo nono capite: *Facta sunt enim haec, ut Scriptura impleretur, Os non comminuetis ex eo. Et iterum alia Scriptura dicit, Videbunt in quem transfixerunt*. Eodem pertinet istud ex Apocalypsi: *Ecce venit cum nubibus, & videbit eum omnis oculus, & qui eum pupugerunt: & plangent se super eum omnes tribus terra*. Atqui in Christum Jesum haec torquere minime fuissent ausi Novi Testamenti Scriptores, ut saepe jam dixi, nisi receptam esse in vulgus opinionem hanc scivissent. Indidem petendum videtur istud Christi Jesu apud Matthæum: *Et tunc parebit signum Filii hominis in caelo, & tunc plangent omnes tribus terra, & videbunt Filium hominis venientem in nubibus caeli cum virtute multa & majestate*. Quorsum Unigenitus appelleretur Christus Jesus, nihil attinet dicere. Septuaginta habent: *ὡς ἐν ἀγαπῆς. Quasi super dilecto*, quippe Jesum Deus Pater de caelo Filium suum dilectum non semel appellavit. Ecquid vero dicatur Primogenitus, demonstrat supra Parallelismus. Quam simile vero Zacharianum hoc istis Psalmi vicefimi primi, quae Christo addiximus: *Federunt manus meas & pedes meos. Ipsi vero consideraverunt & inspexerunt me*. Jam vero ille *Fons patens domui David, & habitantibus Jerusalem in abluionem peccatoris*, Christus Jesus est, quem sub fontis, & aquae, & fluvii noxiorum fordes eluentis symbolo Testamenti utriusque Auctores exhibent in Parallelismo. Idola deinde conterit, quod Christi Jesu munus esse approbat itidem Parallelismus. Tum Pseudopropheta exterminat, & Spiritus nequam profligat. Quippe sic & Christus Jesus apud Matthæum: *Attendite à falsis Prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ovium; intrinsecus autem sunt lupi rapaces*. Et alibi: *Videte, ne quis vos seducat; multi enim venient in nomine meo, dicentes, Ego sum Christus, & multos seducent*. Et mox: *Si quis vobis dixerit, Ecce hic est Christus, aut illic, nolite credere: surgent enim Pseudochristi, & Pseudopropheta; & dabunt signa magna & prodigia, ita ut in errorem inducantur, si fieri potest, etiam electi*. Idem argumentum fuse tractat Paulus in posteriore Epistola ad Timotheum, nimirum Christi Jesu praeceptis imbutus, Johannes quoque, eodem praeceptore usus, sic disserit in prima Epistola: *Charissimi, nolite omni spiritui credere, sed probate spiritus, si ex Deo sint: quoniam multi Pseudoprophetae exierunt in mundum. In hoc cognoscitur spiritus Dei: omnis spiritus qui confitetur Jesum Christum in carne venisse, ex Deo est: & omnis spiritus qui solvit Jesum, ex Deo non est, & hic est Antichristus, de quo audistis quoniam venit, & nunc jam in mundo est. Tangit postea Zacharias supplicium Christi, atque id clavis adeo & perspicuis designat notis, ut rem praesentem describere, non futuram praedicere videatur: *Et dicetur ei, Quid sunt plaga istae in medio manuum tuarum? Et dices, His plagatus sum in domo eorum qui diligebant me*. Scio equidem quid postulet verborum istorum connexio cum superioribus, & ἀνδραγαθία. Agit Zacharias de Pseudopropheta, qui postquam falso loqua sua Dei nomine praetextuerit, *Configent eum, inquit, pater ejus, & mater ejus*. Tum subjungit: *Et dicetur ei, Quid sunt plaga istae in medio manuum tuarum? Et dicit, His plagatus sum in domo eorum qui diligebant me*. Pla-*

Christo Jesu addicitur Zach. 12. 10. & 13. 6.

Luc. 12. 51. & seq.

Joh. 10. 28.

Joh. 10. 36. 37.

Apoc. 1. 7.

Math. 4. 10.

Math. 7. 15.

Math. 24. 4. & seq.

1. Tim. 3. 1. & seq.

1. Joh. 4. 7. & seq.

ascendit
edum
od de
in ac.
epref.
ocum
scent.
littera
prax.
trans.
allata.
crvian.
nmod.
repuile
brzo.
e, Sa
as post
que
pauit
Tha
ctur;
Legi,
ad r
serena
& fre
ndere
povo
facine
cu, ut
ignum
libulle
ta fut
Ango
redien
tenor,
amior,
titulu
& in
opatu
ultima
eritcem
druccm
nditini
tatione
ata est,
e con.
Sic Se
ra. Hic
tabit f.
P. Mar
nam f.
illis ne
povine,
litteram
et On
quoque
elictum
b Ere